

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII W KLASIE SIÓDMEJ

do programu „Wczoraj i dziś”

Podręcznik i zeszyt przedmiotowy są obowiązkowe.

- Brak zeszytu należy zgłosić na początku lekcji
- Nauczyciel może kontrolować prowadzenie zeszytu oraz dokonywać jego oceny na bieżąco
- W przypadku braku zeszytu jak również nieobecności na lekcji, uczeń ma obowiązek uzupełnić notatki w zeszycie na lekcję następną

Odpowiedź ustna :

- Obejmuje partię materiału z 3 ostatnich tematów lekcji
- Uczniowi przysługuje możliwość zgłoszenia 1 raz w półroczu nieprzygotowania („np”) na początku lekcji (wyjątek stanowi sprawdzian, wtedy uczeń nie może zgłaszać „np”)
- niewykorzystane „np” w pierwszym semestrze nie są przenoszone na drugi semestr

Zadanie domowe:

Zadanie domowe podlega sprawdzaniu, jego brak należy uzupełnić

Kartkówka :

- Obejmuje zakres materiału 2-3 ostatnich tematów lekcji
- Jeśli uczeń zachowuje się niewłaściwie w czasie kartkówki tj. ściąga, zagląda do kolegi, odwraca się do kolegi, nie odkłada długopisu na prośbę nauczyciela co jest sygnałem zakończenia pracy, otrzymuje ocenę niedostateczną

Sprawdzian :

- Zapowiedziany z tygodniowym wyprzedzeniem i odnotowany w dzienniku
- Uczeń zostaje poinformowany o zakresie programowym sprawdzianu
- Sprawdzian jest obowiązkowy
- Uczeń nieobecny na sprawdzianie z przyczyn losowych powinien napisać go w terminie tygodnia od powrotu do szkoły (jeśli nieobecność dotyczyła tylko tego dnia kiedy był sprawdzian uczeń pisze go na najbliższej lekcji)
- Ocenę niedostateczną można poprawić w terminie tygodnia – dwóch od otrzymania oceny.
- Jeśli uczeń zachowuje się niewłaściwie w czasie sprawdzianu tj. ściąga, zagląda do kolegi, odwraca się do kolegi, nie odkłada długopisu na prośbę nauczyciela co jest sygnałem zakończenia pracy, otrzymuje ocenę niedostateczną

Prace pisemne (sprawdziany, kartkówki) są udostępniane uczniom do wglądu w szkole i nie są wydawane do domu. Rodzice mają możliwość zapoznania się z wynikami prac na zebraniach rodzicielskich lub w czasie indywidualnych spotkań z nauczycielem w szkole.

Praca ucznia na lekcji podlega ocenie

Dodatkowe formy aktywności ucznia, za które może otrzymać ocenę :

-Referaty

pisane samodzielnie, uczeń powinien znać treść referatu, mówione a nie czytane (można posługiwać się notatkami ale nie czytać ich treści)

-Przygotowanie pomocy naukowych

-Udział w konkursach

Uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji wiedzy o społeczeństwie nie może być klasyfikowany z przedmiotu .

Zasady ustalania śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej :

Ustalanie oceny klasyfikacyjnej dokonuje się na podstawie ocen cząstkowych :

- ze sprawdzianów

- kartkówek, odpowiedzi ustnej

- pozostałe oceny są wspomagające (praca domowa + zeszyt przedmiotowy + praca na lekcji)

Przy ustalaniu oceny końcowej bierze się pod uwagę pracę ucznia w ciągu całego roku szkolnego a nie tylko w ciągu II semestru

Kryteria oceniania indywidualnych wyników w zakresie wiadomości i umiejętności:

Ocena celująca :

uczeń w wysokim stopniu opanował wiedzę i umiejętności określone podstawą programową, potrafi stosować wiadomości w sytuacjach nietypowych, systematycznie i chętnie pogłębia wiedzę, korzystając z różnorodnych źródeł; uczestniczy w konkursach przedmiotowych jest bardzo aktywny na lekcjach; wykonuje zadania dodatkowe; jest żywo zainteresowany tematyką przedmiotu

Ocena bardzo dobra :

uczeń posiada bardzo dobrą znajomość wymagań edukacyjnych; wykazuje zainteresowanie problematyką przedmiotu; aktywnie uczestniczy w zajęciach; uczestniczy w konkursach przedmiotowych; wykonuje dodatkowe zadania; uzasadnia własne poglądy i stanowiska; dokonuje samodzielnej oceny wydarzeń i zjawisk; dostrzega związki przyczynowo – skutkowe

Ocena dobra :

uczeń w dużej mierze opanował treści i umiejętności programowe; jest aktywny na lekcjach, chętnie pracuje w grupie; umiejętnie wykorzystuje zdobyte informacje; potrafi formułować proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne

Ocena dostateczna :

uczeń opanował materiał programowy w stopniu dostatecznym, jego wiedza jest fragmentaryczna i wyrywkowa

potrafi wykonywać proste zadania o średnim stopniu trudności; jest sporadycznie aktywny na zajęciach; ma problemy z samodzielnym sformułowaniem i uzasadnieniem wypowiedzi

Ocena dopuszczająca :

uczeń ma fragmentaryczną wiedzę i słabo wykształcone umiejętności, jednak w stopniu pozwalającym na kontynuowanie nauki; nie formułuje jasnych wypowiedzi na tematy poruszane na lekcji; jest bierny na lekcjach, jednak wykazuje chęć współpracy z nauczycielem

Temat lekcji	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania na poszczególne oceny			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
ROZDZIAŁ I: EUROPA PO KONGRESIE WIEDEŃSKIM					
1. Kongres wiedeński	- Początek kongresu „Sto dni” Napoleona - Postanowienia kongresu - Zmiany granic w Europie - Święte Przymierze	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: restauracja, legitymizm, równowaga europejska – zna daty obrad kongresu wiedeńskiego (1814–1815) – wskazuje na mapie państwa decydujące na kongresie wiedeńskim – podaje przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: abdykacja, Święte Przymierze – zna daty: bitwy pod Waterloo (18 VI 1815), podpisania aktu Świętego Przymierza (IX 1815) – prezentuje główne założenia ładu wiedeńskiego – przedstawia decyzje kongresu dotyczące ziem polskich	Uczeń: – zna datę „stu dni” Napoleona (III–VI 1815) – identyfikuje postacie: Aleksandra I, Charles’a Talleyranda, Klemensa von Metternicha – omawia przebieg „stu dni” Napoleona – przedstawia okoliczności powstania Świętego Przymierza	Uczeń: – identyfikuje postacie: Roberta a Stewarta Castlereagha, Franciszka I, Fryderyka Wilhelma III – wskazuje na mapie zmiany terytorialne w Europie po kongresie wiedeńskim oraz państwa Świętego Przymierza – przedstawia cele i działalność Świętego Przymierza
Tajemnice sprzed wieków – Jak obradował	- Dlaczego Wiedeń? - Przebieg obrad - Główni bohaterowie wiedeńscy		Uczeń: – wyjaśnia, dlaczego Wiedeń stał się miejscem obrad kongresu	Uczeń: – opisuje przebieg obrad kongresu wiedeńskiego	Uczeń: – przedstawia znaczenie regulaminu dyplomatycznego – wyjaśnia rolę

kongres w Wiedniu ?				charakteryzuj e głównych uczestników kongresu	kongresu wiedeńskiego w procesie likwidacji niewolnictwa
2. Rewolucja przemysłowa	- Narodziny przemysłu - Rewolucja przemysłowa na świecie - Maszyna parowa i jej zastosowanie - Narodziny elektrotechniki - Skutki rewolucji przemysłowej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów:industrializacja, rewolucja przemysłowa, maszyna parowa – zna datę udoskonalenia maszyny parowej (1763) – identyfikuje postać Jamesa Watta – wymienia przyczyny rewolucji przemysłowej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: manufaktura, fabryka, urbanizacja, kapitał, kapitaliści, robotnicy, proletariats – identyfikuje postacie: Samuela Morse’a, George’a Stephensona – wymienia gałęzie przemysłu, które rozwinęły się dzięki zastosowaniu maszyny parowej – omawia wpływ zastosowania maszyny parowej na rozwój komunikacji	Uczeń: – zna daty: skonstruowania silnika elektrycznego (1831), skonstruowania telegrafu (1837) – identyfikuje postać Michaela Faradaya – wskazuje na mapie państwa, na których terenie rozwinęły się w XIX w. najważniejsze agłębia przemysłowe Europy – wyjaśnia okoliczności narodzin przemysłu w XIX w. – przedstawia konsekwencje zastosowania maszyny parowej dla rozwoju przemysłu	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów:cywilizacja przemysłowa, metropolia – zna datę pierwszego telegraficznego połączenia kablowego między Ameryką i Europą (1866) – przedstawia gospodarcze i społeczne skutki industrializacji – wyjaśnia znaczenie wynależenia elektryczności dla rozwoju przemysłu i komunikacji
3. Nowe idee politycz	- Liberalizm - Konserwatyzm - Idee narodowe	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie	Uczeń: – zna datę wydania

ne	• Początki ruchu robotniczego • Czartyzm • Socjalizm i komunizm	terminów: ideologia, proletariat, ruch robotniczy, strajk, związek zawodowy – identyfikuje postać Adama Smitha	terminów:liberalizm, konserwatyzm, socjalizm – identyfikuje postacie: Edmunda Burke’a, Karola Marksa – przedstawia okoliczności narodzin liberalizmu, konserwatyzmu i ruchu robotniczego	terminów:wolna konkurencja, komunizm, idee narodowe – identyfikuje postacie: Giuseppe Mazziniego, Henriego de Saint-Simona, Roberta Owena, Fryderyka Engelsa – charakteryzuje założenia liberalizmu, konserwatyzmu, socjalizmu i komunizmu	<i>Manifestu komunistycznego</i> (1848) – przedstawia okoliczności narodzin liberalizmu, konserwatyzmu i ruchu robotniczego – wyjaśnia różnice między socjalistami i komunistami – wyjaśnia rolę związków zawodowych w rozwoju ruchu robotniczego
4. Przeciwno Świątem u Przymierzu	• Walka z ładem wiedeńskim • Niepodległość Grecji • Początek Wiosny Ludów • Wystąpienia w Niemczech i Austrii • Parlament frankfurcki • Powstanie węgierskie • Wiosna Ludów we Włoszech • Wojna krymska	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Wiosna Ludów – zna datę Wiosny Ludów (1848–1849) – wskazuje na mapie państwa, w których wybuchła Wiosna Ludów; – wymienia przyczyny Wiosny Ludów	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja lipcowa, rewolucja lutowa, parlament frankfurcki – zna daty: rewolucji lipcowej we Francji (1830), wybuchu Wiosny Ludów we Francji (II 1848) – identyfikuje postacie:	Uczeń: – zna daty: uzyskania niepodległości przez Grecję (1829), powstania w Belgii (1830), zwołania parlamentu frankfurckiego (V 1848), wybrania Ludwika Napoleona Bonapartego prezydentem Francji (XII	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: dekady, bankiety – zna daty: wybuchu antytureckiego powstania w Grecji (1821–1822), powstania dekabrystów (XII 1825), uznania niepodległości Belgii (1831), wybuchu Wiosny Ludów w Prusach, Austrii

			Mikołaja I, Ludwika Napoleona Bonapartego, Franciszka Józefa I – wskazuje na mapie państwa, które uzyskały niepodległość w pierwszej połowie XIX w. – przedstawia przyczyny i przejawy walki z ładem wiedeńskim – przedstawia skutki Wiosny Ludów we Francji, Prusach, Austrii, na Węgrzech i w państwach włoskich	1848), stłumienia powstania węgierskiego (1849), wojny krymskiej (1853–1856) – identyfikuje postacie: Klemensa von Metternicha, Aleksandra II – wskazuje na mapie państw a, w których w latach 1815–1847 wybuchły rewolucje i powstania narodowe oraz państwa zaangażowane w wojnę krymską – omawia przyczyny, przebieg i skutki rewolucji lipcowej we Francji – wymienia przyczyny i skutki wojny krymskiej	na Węgrzech i we Włoszech (III 1848), powstania robotniczego w Paryżu (VI 1848) – identyfikuje postacie: Karola X, Ludwika Filipa, Lajosa Kossutha, Józefa Bema, Karola Alberta – przedstawia cele, przebieg i skutki powstania dekabrystów – opisuje przebieg Wiosny Ludów we Francji, Prusach, Austrii, na Węgrzech i w państwach włoskich
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU I					
ROZDZIAŁ II: ZIEMIE POLSKIE PO KONGRESIE WIEDEŃSKIM					
1. Po upadku Księstwa	- Podział ziem polskich - Rzeczpospolita	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie	Uczeń: – zna datę otwarcia

Warszawskiego	- Krakowska - Wielkie Księstwo Poznańskie - Sytuacja gospodarcza w zaborze pruskim – podstawy nowoczesności - Sytuacja gospodarcza w zaborze austriackim - Kultura i oświata	terminu uwłaszczenie – zna datę powstania Królestwa Polskiego, Wielkiego Księstwa Poznańskiego i Wolnego Miasta Krakowa (1815) – wskazuje na mapie podział ziem polskichpo kongresie wiedeńskim	terminu ziemie zabrane – zna daty: reformy uwłaszczeniowe j w Wielkim Księstwie Poznańskim (1823), zniesienia pańszczyznyw zaborze austriackim (1848) – charakteryzuje ustrój Wielkiego Księstwa Poznańskiego – opisuje ustrój Rzeczypospolitej Krakowskiej – charakteryzuje rozwój gospodarczy zaboru pruskiego – opisuje sytuację gospodarczą w zaborze austriackim	terminu protektorat – zna daty: nadania wolności osobistej chłopom w zaborze pruskim (1807), powołania sejmu prowincjonalnego w Wielkim Księstwie Poznańskim (1824) – identyfikuje postacie: Antoniego Radziwiłła, Edwarda Raczyńskiego, Tytusa Działyńskiego, Józefa Maksymiliana Ossolińskiego – omawia proces uwłaszczania chłopów w zaborze pruskim	Zakładu Narodowegoim. Ossolińskich we Lwowie (1817) – wyjaśnia, jaką rolę pełniła RzeczpospolitaKrakowska w utrzymaniu polskości – porównuje sytuację gospodarczą ziem polskich pod zaborami – przedstawia warunki rozwoju polskiej kultury i oświaty w zaborze pruskim i Galicji
2. W KrólestwiePolskim	- Konstytucja Królestwa Polskiego - Namiestnik i wielki książę - Gospodarka Królestwa Polskiego	Uczeń: – zna datę nadania konstytucji KrólestwuPolskiemu (1815) – identyfikuje postacie:	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kaliszanie, konspiracja – zna daty: objęcia władzy	Uczeń: – zna daty: otwarcia uniwersytetu w Warszawie (1816), działalności Towarzystwa	Uczeń: – zna daty: powstania Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego (1825), wystąpienia

	• Kultura i edukacja pod zaborem rosyjskim • Opozycja legalna w Królestwie Polskim • Tajne spiski i organizacje	Adama Mickiewicza, Piotra Wysockiego – wskazuje na mapie zasięg Królestwa Polskiego – wymienia organy władzy określone w konstytucji Królestwa Polskiego	przez Mikołaja I(1825), zawiązania Sprzysiężenia Podchorążych (1828) – identyfikuje postacie: Aleksandra I, wielkiego księcia Konstantego, Mikołaja I, Franciszka Ksawerego Druckiego–Lubeckiego, Stanisława Staszica, Waleriana Łukasińskiego – charakteryzuje ustrój Królestwa Polskiego – opisuje rozwój przemysłu w Królestwie Polskim – omawia rozwój kultury i edukacji w Królestwie Polskim – wymienia przykłady organizacji spiskowych i ich cele	Filomatów (1817–1823), wprowadzeni a cenzury w Królestwie Polskim (1819), założenia Banku Polskiego (1828) – identyfikuje postacie: Józefa Zajączka, Juliana Ursyna Niemcewicza, Adama Jerzego Czartoryskiego, Wincentego i Bonawentury Niemojowskich – wskazuje na mapie najważniejsze okręgi przemysłowe w Królestwie Polskim – przedstawia reformy gospodarcze Franciszka Ksawerego Druckiego–Lubeckiego – przedstawia sytuację na wsi w Królestwie	kalisz (1820) – identyfikuje postacie: Stanisława Kostki Potockiego, Tadeusza Czackiego, Tomasza Zana – wskazuje na mapie Kanał Augustowski – wyjaśnia, jaką rolę w życiu Królestwa Polskiego pełnił wielki książę Konstanty – charakteryzuje działalność kulturalno–oświatową Polaków na ziemiach zabranych – przedstawia okoliczności powstania opozycji legalnej i cele jej działalności – opisuje okoliczności powstania organizacji spiskowych
--	---	---	--	---	--

				Polskim	
3. Powstanie listopadowe	- Wybuch powstania - Od negocjacji do detronizacji - Wojna polsko–rosyjska - Wodzowie powstania listopadowego - Walki poza Królestwem	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu noc listopadowa – zna daty: wybuchu powstania listopadowego (29/30 XI 1830), bitwy pod Olszynką Grochowską (II 1831), wojny polsko–rosyjskiej (II–X 1831) – identyfikuje postacie: Piotra Wysockiego, Józefa Chłopickiego – wymienia przyczyny powstania listopadowego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: dyktator, detronizacja – zna daty: detronizacji Mikołaja I i zerwania unii z Rosją (25 I 1831), bitwy pod Ostrołęką (V 1831), bitwy o Warszawę (6–7 IX 1831) – identyfikuje postacie: wielkiego księcia Konstantego, Adama Jerzego Czartoryskiego – wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew powstania listopadowego – wyjaśnia, jakie znaczenie dla powstania listopadowego miała detronizacja cara Mikołaja I – omawia przyczyny klęski powstania listopadowego	Uczeń: – zna daty: przejścia dyktatury przez Józefa Chłopickiego (XII 1830), – identyfikuje postacie: Ignacego Prądzyńskiego, Emilii Plater, Józefa Bema, Iwana Dybicza, Iwana Paskiewicza – wskazuje na mapie tereny poza Królestwem Polskim, na których toczyły się walki podczas powstania w latach 1830–1831 – opisuje przebieg nocy listopadowej – charakteryzuje poczynania władz powstańczych do wybuchu wojny polsko–rosyjskiej – opisuje przebieg wojny polsko–rosyjskiej	Uczeń: – zna daty: bitwy pod Stoczkiem (II 1831), bitew pod Wawrem i Dębem Wielkim (III 1831), bitew pod Iganiami i Boremlem (IV 1831) – identyfikuje postacie: Józefa Sowińskiego, Jana Skrzyneckiego, Jana Krukowieckiego, Józefa Dwernickiego – przedstawia przebieg walk powstańczych poza Królestwem Polskim

Tajemnice sprzed wieków – Czy powstanie listopadowe mogło zakończyć się sukcesem?	• Dlaczego Polacy byli bez szans? • Wydarzenia w Belwederze • Co zmieniłaby śmierć wielkiego księcia Konstantego? • Jaką liczbę żołnierzy mogli wystawić Rosjanie? • Jakie błędy popełnili dowódcy?		Uczeń: – przedstawia oceny historyków dotyczące szans powstania listopadowego	Uczeń: – opisuje zamach na wielkiego księcia Konstantego – porównuje siły militarne Rosji i powstańców – wskazuje błędy dowódców powstania	Uczeń: – podejmuje próbę odpowiedzi na pytanie, czy powstanie listopadowe mogło zakończyć się sukcesem
4. Wielka Emigracja	• Ucieczka przed represjami • Stronnictwa polityczne na emigracji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: emigracja, Wielka Emigracja – identyfikuje postacie: Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego – wymienia przyczyny Wielkiej Emigracji – wskazuje na mapie główne kraje, do których emigrowali Polacy po upadku powstania listopadowego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: zsyłka, emisariusz – identyfikuje postacie: Zygmunta Krasińskiego, Joachima Lelewela, Adama Jerzego Czartoryskiego – wymienia główne obozy polityczne powstałe na emigracji – wymienia formy działalności Polaków na emigracji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: katorga, amnestia – zna daty: powstania Towarzystwa Demokratycznego Polskiego (1832) i Hôtel Lambert (1833) – przedstawia stosunek władz i społeczeństw Europy do polskich emigrantów – charakteryzuje program Towarzystwa	Uczeń: – zna daty: powstania Komitetu Narodowego Polskiego (1831), Gromad Ludu Polskiego (1835) – identyfikuje postacie: Ludwika Mierosławskiego, Wiktora Heltmana – wskazuje na mapie trasy, które przemierzali polscy emigranci – przedstawia program Komitetu Narodowego

				emokratyczne go Polskiego – przedstawia poglądy środowisk konserwatyw- nych z Hôtel Lambert	Polskiego – omawia poglądy Gromad Ludu Polskiego
5. Ziemie polskie po powstani- u listopad- owym	• Represje po upadku powstania listopadowego • Królestwo Polskie w cieniu Cytadeli • Represje w zaborze pruskim • Działalność spiskowa • Powstanie krakowskie • Rabacja galicyjska	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu rusyfikacja – zna datę wybuchu powstania krakowskiego (21/21 II 1846) – wymienia represje wobec uczestników powstania listopadowego – wskazuje przykłady polityki rusyfikacji w Królestwie Polskim po upadku powstania listopadowego – wskazuje na mapie teren objęty powstaniem krakowskim	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rabacja, kontrybucja – zna daty: wybuchu rabacji galicyjskiej (II 1846) – identyfikuje postacie: Iwana Paskiewicza, Edwarda Dembowskiego, Jakuba Szeli – charakteryzuje politykę władz rosyjskich wobec Królestwa Polskiego – omawia przebieg i skutki powstania krakowskiego – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki rabacji galicyjskiej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: noc paskiewiczowska, Statut organiczny, – zna daty: wprowadzenia Statutu organicznego (1832), ogłoszenia stanu wojennego w Królestwie Polskim (1833), likwidacji Rzeczypospolitej Krakowskiej (XI 1846) – identyfikuje postacie: Szymona Konarskiego, Piotra Ściegiennego – wskazuje na mapie teren objęty rabacją galicyjską – wyjaśnia, w jakich	Uczeń: – zna daty: powstania Stowarzyszenia Ludu Polskiego (1835), wprowadzenia rosyjskiego kodeksu karnego w Królestwie Polskim (1847) – identyfikuje postacie: Edwarda Flottwella, Karola Libelta, Henryka Kamieńskiego – omawia represje popowstaniowe w zaborze pruskim – charakteryzuje działalność spiskową na ziemiach polskich w latach 30. i 40. XIX w. – przedstawia przyczyny niepowodzenia

				okolicznościach wybuchło powstanie krakowskie	powstania krakowskiego
6. Wiosna Ludów na ziemiach polskich	- Nastroje w Wielkopolsce na początku 1848 roku - Powstanie w Wielkopolsce - W obronie polskość na Warmii, Mazurach i Śląsku - Sytuacja w Galicji - Ukraiński ruch narodowy <i>Za waszą i naszą wolność</i>	Uczeń: – identyfikuje postacie: Józefa Bema, Adama Mickiewicza – wyjaśnia przyczyny wybuchu Wiosny Ludów na ziemiach polskich pod zaborami – wskazuje na mapie zaborów, w których doszło do wystąpień w 1848 r.	Uczeń: – zna daty: powstania wielkopolskiego (IV–V 1848), uwłaszczenia chłopów w Galicji (1848) – identyfikuje postać Ludwika Mierosławskiego – opisuje przebieg Wiosny Ludów w Wielkim Księstwie Poznańskim – omawia przebieg Wiosny Ludów w Galicji	Uczeń: – zna daty: porozumienia w Jarosławcu (IV 1848), bitwy pod Miłosławiem (IV 1848), – identyfikuje postacie: Franza von Stadiona, Wojciecha Chrzanowskiego, Józefa Wysockiego, Henryka Dembińskiego – charakteryzuje wkład Polaków w wydarzenia Wiosny Ludów w Europie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu serwituty – zna datę powstania Komitetu Narodowego w Poznaniu (III 1848) – identyfikuje postacie: Józefa Lompy, Emanuela Smołki, Gustawa Gizewiusza, Krzysztofa Mrongowiusza – przedstawia działalność polskich społeczników na Warmii, Mazurach i Śląsku
7. Kultura polska doby romanty zmu	- Kultura polska - po utracie niepodległości - Narodziny romantyzmu - Polski mesjanizm - Początki badań historii Polski	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu romantyzm – identyfikuje postacie: Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Fryderyka Chopina – wymienia	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu racjonalizm – identyfikuje postać Joachima Lelewela – wyjaśnia, na czym polegał konflikt romantyków z klasykami – przedstawia	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: mesjanizm, salomon – artystyczny – charakteryzuje warunki, w jakich ukształtował się polski romantyzm	Uczeń: – zna datę opublikowania ballady <i>Romantyczność</i> Adama Mickiewicza – identyfikuje postać Andrzeja Towiańskiego, Artura Grottgera – przedstawia sytuację kultury polskiej po

		poglądy romantyków	najwybitniejszych polskich twórców epoki romantyzmu	– wyjaśnia, czym był polski mesjanizm	utracie niepodległości
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU II					
ROZDZIAŁ III: EUROPA I ŚWIAT PO WIOŚNIE LUDÓW					
1. Stany Zjednoczone w XIX wieku	• Rozwój Stanów Zjednoczonych • Podział na Północ i Południe • Przyczyny wojny secesyjnej • Wojna secesyjna • Stany Zjednoczone po wojnie secesyjnej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: wojna secesyjna, Północ, Południe – zna datę wojny secesyjnej (1861–1865) – identyfikuje postać Abrahama Lincolna – wymienia przyczyny i skutki wojny secesyjnej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: secesja, Konfederacja, Unia, wojna totalna – zna datę wydania dekretu o zniesieniu niewolnictwa (1863) – identyfikuje postacie: Roberta Lee, Ulyssesa Granta – charakteryzuje sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną Północy i Południa – omawia społeczne, polityczne i gospodarcze skutki wojny secesyjnej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: taktyka spalonej ziemi, abolicjonizm, demokracja, republikaństwo – zna daty: wyboru Abrahama Lincolna na prezydenta USA (1860), secesji Karoliny Południowej (1860), powstania Skonfederowanych Stanów Ameryki (1861) – omawia przyczyny podziału Stanów Zjednoczonych na Północ i Południe – opisuje przebieg wojny secesyjnej – wyjaśnia,	Uczeń: – zna daty: wprowadzenia zakazu przywozu niewolników do Stanów Zjednoczonych (1808), bitwy pod Gettysburgiem (VII 1863), kapitulacji wojsk Konfederacji (VI 1865), ataku na Fort Sumter (IV 1861) – wskazuje na mapie etapy rozwoju terytorialnego Stanów Zjednoczonych w XIX w. – przedstawia przyczyny i skutki rozwoju terytorialnego Stanów Zjednoczonych w XIX w. – porównuje sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną

				jakie konsekwencje dla dalszego przebiegu wojny miał dekret o zniesieniu niewolnictwa	Północy i Południa
2. Zjednoczenie Włoch i Niemiec	• Dwie koncepcje zjednoczenia Włoch • Piemont • Zjednoczenie Włoch • Powstanie Królestwa Włoskiego • Polityka Prus • Wojny Prus z Danią i Austrią • Wojna z Francją • Komuna Paryska • Polacy w Komunie Paryskiej	Uczeń: – zna daty: powstania Królestwa Włoch (1861), ogłoszenia powstania II Rzeszy Niemieckiej (1871) – identyfikuje postacie: Giuseppe Garibaldi, Ottona von Bismarcka – wymienia etapy jednoczenia Włoch i Niemiec – przedstawia skutki zjednoczenia Włoch i Niemiec dla Europy	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: wyprawa „tysiąca czerwonych koszul”, <i>risorgimento</i> – zna daty: wojny Prus z Austrią (1866), wojny francusko-pruskiej (1870–1871) – identyfikuje postacie: Camilla Cavoura, Wilhelma I, Napoleona III – wyjaśnia, jaką rolę w jednoczeniu Włoch odegrał Giuseppe Garibaldi – omawia etapy jednoczenia Niemiec – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojny francusko–	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu komunardzi – zna daty: bitew pod Magentą i Solferino (1859), wojny Prus i Austrii z Danią (1864), pokoju we Frankfurcie nad Menem (1871), bitwy pod Sadową (1866), powstania Związku Północno-niemieckiego (1867), bitwy pod Sedanem (1870), Komuny Paryskiej (III–V 1871) – wskazuje na mapie etapy jednoczenia Włoch i Niemiec – omawia koncepcje	Uczeń: – zna daty: powstania Niemieckiego Związku Celnego (1834), zawarcia sojuszu Piemontu z Francją (1858), wojny Piemontu z Austrią (1859), wybuchu powstania w Królestwie Obojga Sycylii (1860), objęcia tronu w Prusach przez Wilhelma I (1861), powstania Czerwonego Krzyża (1863), zajęcia Wenecji przez Królestwo Włoch (1866), powstania Austro-Węgier (1867), zajęcia Państwa Kościelnego przez Królestwo Włoskie (1870) – identyfikuje postacie:

			pruskiej – wyjaśnia, jaką rolę w jednoczeniu Niemiec odegrał Otto von Bismarck	zjednoczenia Włoch – opisuje przebieg procesu jednoczenia Włoch – wyjaśnia, dlaczego Piemont stał się ośrodkiem jednoczenia Włoch – przedstawia koncepcje zjednoczenia Niemiec – omawia skutki wojen Prus z Danią i Austrią dla procesu jednoczenia Niemiec – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki Komuny Paryskiej	Wiktora Emanuela II, Jarosława Dąbrowskiego, Walerego Wróblewskiego – wskazuje okoliczności powstania Czerwonego Krzyża – wyjaśnia okoliczności powstania Austro-Węgier – przedstawia rolę Polaków w Komunie Paryskiej
3. Kolonializm w XIX wieku	- Przyczyny ekspansji kolonialnej - Kolonizacja Afryki - Polityka kolonialna w Azji - Skutki polityki kolonialnej - Brytyjskie imperium kolonialne - Konflikty	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu kolonializm – identyfikuje postać królowej Wiktorii – wymienia przyczyny i skutki ekspansji kolonialnej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: faktoria handlowa, Kompania Wschodnioindyjska – zna datę otwarcia Japonii na świat (1854) – identyfikuje postać Cecila	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: powstanie sypajów, powstanie Mahdiego, wojny opiumowe, wojny burskie, powstanie bokserów	Uczeń: – zna daty: wybuchu pierwszej wojny opiumowej (1839), wybuchu powstania Mahdiego (1881) – porównuje proces kolonizacji Afryki i Azji

	kolonialne		Johna Rhodesa – wskazuje na mapie posiadłości kolonialne Wielkiej Brytanii – wymienia państwa, które uczestniczyły w kolonizacji Afryki i Azji – przedstawia skutki ekspansji kolonialnej dla państw europejskich i mieszkańców terenów podbitych	– wskazuje na mapie tereny świata, które podlegały kolonizacji pod koniec XIX w. – przedstawia proces kolonizacji Afryki i Azji – wymienia przyczyny konfliktów kolonialnych – wskazuje przykłady konfliktów kolonialnych	– przedstawia stosunek państw azjatyckich do ekspansji europejskiej – charakteryzuje kolonialne imperium Wielkiej Brytanii
4. Rozwój nowych ruchów politycznych	• W stronę demokracji • Socjaliści i anarchiści • Nowe ideologie • Emancypacja kobiet • Prawa wyborcze dla kobiet	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: system republikański, partia polityczna, monarchia parlamentarna, demokratyzacja – wyjaśnia, na czym polegał proces demokratyzacji – wymienia nowe ruchy polityczne w Europie drugiej połowie XIX w.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: socjaliści, socjaldemokracja, komuniści, chrześcijańska demokracja (chadecja), nacjonalizm, emancypantki, sufrażystki – identyfikuje postacie: Karola Marksa, Leona XIII – przedstawia założenia programowe socjalistów – charakteryzuje założenia programowe chrz	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja proletariacka, społeczeństwo o industrialne, Międzynarodówka, anarchizm, terror indywidualny, szowinizm, syjonizm – zna daty: powstania Międzynarodówki (1864), ogłoszenia encykliki <i>Rerum novarum</i> (1891)	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: solidaryzm społeczny, reformiści/rewizjoniści – zna datę ustanowienia 1 maja Świętem Pracy (1889) – przedstawia wpływ ideologii nacjonalizmu na kształtowanie się różnych postaw wobec narodu i mniejszości narodowych – przedstawia okoliczności kształtowania

			ęscijańskiej demokracji – wyjaśnia, na czym polegał nowoczesny nacjonalizm – wymienia postulaty emancypantek i sufrażystek	– przedstawia cele i metody działania anarchistów – omawia różnice między zwolennikami socjałdemokracji a komunistami – wyjaśnia, jakie okoliczności wpłynęły na narodziny ruchu emancypacji kobiet	się syjonizmu i jego założenia
5. Postęp techniczny i zmiany cywilizacyjne	• Rozwój nauk przyrodniczych • Rozwój medycyny i higieny • Rozwój komunikacji i transportu • Nowe środki transportu • Życie codzienne	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu teoria ewolucji – identyfikuje postacie: Karola Darwina, Marii Skłodowskiej-Curie – wymienia odkrycia naukowe, które wpłynęły na rozwój nauk przyrodniczych i medycznych – wskazuje wynalazki, które miały wpływ na życie codzienne	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu pasteryzacja – zna daty: ogłoszenia teorii ewolucji przez Karola Darwina (1859), przyznania Nagrody Nobla dla Marii Skłodowskiej-Curie (1903 i 1911), pierwszego lotu samolotem (1903), wynalezienia telefonu (1876) – identyfikuje postacie:	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu promieniotwórczość – zna daty: odkrycia promieni X (1895), budowy Kanału Sueskiego (1859–1869), budowy Kanału Panamskiego (1904–1914), pierwszego lotu sterowcem (1900), opatentowani	Uczeń: – zna daty: wynalezienia szczyt pionki przeciwkowskie liźnie (1885), odkrycia bakterii gruźlicy i cholery (1903) – identyfikuje postacie: Roberta Kocha, Karla Benza, Johna Dunlopa, Gottlieba Daimlera, Rudolfa Diesela, Ferdynanda Zeppelina, Josepha Swana – wyjaśnia, jakie czynniki miały wpływ na

			Ludwika Pasteura, Orville’a i Wilbura Wright, Thomasa Alwę Edisona, Alexandra Grahama Bella – przedstawia założenia teorii ewolucji – omawia kierunki rozwoju medycyny i higieny – charakteryzuje rozwój komunikacji i transportu	a fonografu (1878), wynalezienia gramofonu (1887) – identyfikuje postacie: Dmitrija Mendelejewa, Pierre’a Curie, Wilhelma Roentgena, Guglielma Marconiego – wyjaśnia, jakie znaczenie miała budowa wielkich kanałów morskich – wyjaśnia, w jaki sposób wynalazki zmieniły życie codzienne w XIX w.	spadek liczby zachorowań i śmiertelności w XIX w.
6. Kultura przełomu XIX i XX wieku	• Literatura i prasa • Sztuka i architektura • Kultura masowa • Upowszechnienie sportu	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kultura masowa, pozytywizm, impresjonizm – przedstawia cechy charakterystyczne kultury masowej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: realizm, naturalizm, secesja – identyfikuje postacie: Auguste’a Comte’a, Charlesa Dickensa, Juliusza Verne’a, Lwa Tołstoja, Auguste’a Renoira,	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu historyzm – zna daty: początków kinematografii (1895), pierwszych nowożytnych igrzysk olimpijskich (1896) – identyfikuje postacie: Émile’a Zoli, Fiodora	Uczeń: – zna datę pierwszej wystawy impresjonistów (1874) – wyjaśnia znaczenie terminu symbolizm, ekspresjonizm, futurizm – wyjaśnia, w jaki sposób podglądy pozytywistów wpłynęły na

			Auguste'a i Louisa Lumière – charakteryzuje nowe kierunki w sztuce i architekturze – wyjaśnia, czym charakteryzował o się malarstwo impresjonistów – wymienia idee, które miały rozwijać wśród młodych pokoleń igrzyska olimpijskie	Dostojewskiego, Josepha Conrada, Edgara Degasa, Pierre'a de Coubertina – wyjaśnia, jakie cele społeczne przyświecały literaturze i sztuce przełomu wieków – przedstawia okoliczności upowszechnienia sportu w drugiej połowie XIX w.	literaturę i sztukę przełomu XIX i XX w.
Tajemnice sprzed wieków – Kim byli impresjoniści?	•Salon Odrzuconych •Impresjoniści na dworcu kolejowym •<i>Impresja – wschód słońca</i>		Uczeń: – wymienia cechy malarstwa impresjonistycznego	Uczeń: – wyjaśnia, w jakich okolicznościach powstało określenie <i>impresjoniści</i> – określa tematykę dzieł impresjonistów	Uczeń: – przedstawia okoliczności, w jakich powstał Salon Odrzuconych
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU III					
ROZDZIAŁ IV: ZIEMIE POLSKIE PO WIOŚNIE LUDÓW					
1. Ziemie polskie przed powstaniem	•Praca organiczna •Zabór austriacki po Wiośnie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: praca organiczna	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: „czerwoni”, „biali”,	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Bazar, odwilż (wiosna)	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu „rewolucja moralna”

styczniowy	Ludów •Odwilż posewastopolska •„Czerwoni” i „biali” •Przyczyny powstania styczniowego •„Rewolucja moralna” w Królestwie Polskim	– zna datę manifestacji patriotycznych w Królestwie Polskim (1861) – identyfikuje postacie: Karola Marcinkowskiego, Hipolita Cegielskiego – wymienia założenia pracy organicznej – określa przyczyny powstania styczniowego	autonomia, modernizacja – zna datę mianowania Aleksandra Wielopolskiego dyrektorem Komisji Wyznań i Oświecenia Publicznego (1861) – identyfikuje postacie: Dezyderya Chłapowskiego, Aleksandra II, Jarosława Dąbrowskiego, Aleksandra Wielopolskiego – wymienia przykłady realizacji programu pracy organicznej – wyjaśnia, na czym polegała autonomia galicyjska – przedstawia programy polityczne „białych” i „czerwonych”	posewastopolska – zna datę wprowadzenia stanu wojennego w Królestwie Polskim (1861) – identyfikuje postać Andrzeja Zamoyskiego – przedstawia proces polonizacji urzędów w Galicji – charakteryzuje odwilż posewastopolską w Królestwie Polskim – wyjaśnia, jaki cel stawiali sobie organizatorzy manifestacji patriotycznych – wskazuje różnicę w stosunku do powstania zbrojnego między „czerwonymi” i „białymi”	– zna daty: powstania Bazaru (1841), założenia Towarzystwa Rolniczego (1858) – identyfikuje postacie: Leopolda Kronenberga, Agenora Gołuchowskiego – wyjaśnia, jaką rolę pełniły manifestacje patriotyczne w przededniu wybuchu powstania – porównuje programy polityczne „czerwonych” i „białych”
2. Powstanie styczniowe	•Wybuch powstania •Przebieg powstania	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów:	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów:	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: żuawi

we	•Powstańcy styczniowi •Upadek powstania	branka, wojna partyzancka – zna daty: wybuchu powstania (22 I 1863),ukazu o uwłaszczeniu w Królestwie Polskim (III 1864) – identyfikuje postać Romualda Traugutta – wymienia przyczyny okoliczności wybuchu powstania styczniowego – omawia rolę Romualda Traugutta w powstaniu styczniowym – wskazuje przyczyny upadku powstania styczniowego	kosynierzy, Tymczasowy Rząd Narodowy – zna daty: ogłoszenia manifestu Tymczasowego Rządu Narodowego (22 I 1863), stracenia Romualda Traugutta (VIII 1864) – przedstawia reformy Aleksandra Wielopolskiego – charakteryzuje przebieg walk powstańczych – omawia okoliczności skutki wprowadzenia dekretu o uwłaszczeniu w Królestwie Polskim	Komitet Centralny Narodowy – zna datę aresztowania Romualda Traugutta (IV 1864) – identyfikuje postacie: Ludwika Mierosławskiego, Mariana Langiewicza Teodora Berga – wskazuje na mapie zasięg działań powstańczych , tereny objęte działaniami dużych grup powstańczych – omawia cele programowe Tymczasowego Rządu Narodowego – charakteryzuje politykę władz powstańczych – wyjaśnia, jaką rolę w upadku powstania odegrała kwestia chłopska	śmierci, państwo podziemne – zna daty: mianowania Aleksandra Wielopolskiego naczelnikiem Rządu Cywilnego (1862), objęcia dyktatury przez Mariana Langiewicza (III 1863) – identyfikuje postacie Zygmunta Sierakowskiego, Józefa Hauke–Bosaka, Stanisława Brzóska – przedstawia sposób organizacji konspiracyjnego państwa polskiego w czasie powstania styczniowego
3. Represje	•Represje po upadku	Uczeń: – wyjaśnia	Uczeń: – wyjaśnia	Uczeń: – wyjaśnia	Uczeń: – wyjaśnia

po powstaniu styczniowym	powstania styczniowe •Rusyfikacja •Walka z polskim Kościołem •Polacy na zesłaniu •Powstanie zabajkalskie •Postawy wobec rusyfikacji	znaczenie terminów: rusyfikacja, politycy – wymienia bezpośrednio represje wobec uczestników powstania styczniowego – przedstawia postawy Polaków w Królestwie Polskim wobec rusyfikacji	znaczenie terminów: lojalizm, Kraj Przywiślański, „noc apuchtinowska” – identyfikuje postać Aleksandra Apuchtina – przedstawia politykę władz carskich wobec Królestwa Polskiego – charakteryzuje proces rusyfikacji w Królestwie Polskim	znaczenie terminów: kibitka, tajne komplety, trójlojalizm – zna datę powstania Szkoły Głównej Warszawskiej (1862) – identyfikuje postać Michaiła Murawjowa – omawia walkę władz carskich z polskim Kościołem – charakteryzuje proces rusyfikacji na ziemiach zabranych	znaczenie terminów: Uniwersytet Łatający, Towarzystwo Oświaty Narodowej, generał–gubernator – zna datę powstania zabajkalskiego (1866) – omawia rolę i postawy Polaków na zesłaniu
4. W zaborze pruskim i austriackim	•Germanizacja i kulturkampf •Antypolska polityka władz •Walka Polaków z germanizacją •Autonomia galicyjska •Stańczycy	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu germanizacja – zna datę protestu dzieci we Wrześni (1901) – identyfikuje postacie: Ottona von Bismarcka, Michała Drzymały – charakteryzuje politykę	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: autonomia, kulturkampf, strajk szkolny, rugi pruskie, – zna daty: rozpoczęcia rugów pruskich (1885), strajku szkolnego w Wielkopolsce (1906) – identyfikuje postać Marii Konopnickiej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Komisja Kolonizacyjna, Hakata – zna daty: wprowadzenia języka niemieckiego jako jedynego języka państwowego w Wielkopolsce (1876), powstania Kom	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu stańczycy – zna daty: ogłoszenia zw. noweli osadniczej (1904), wprowadzenia ustawy kagańcowej (1908) – identyfikuje postacie: Agenora Gołuchowskiego

		germanizacji – przedstawia postawy Polaków wobec germanizacji	– wyjaśnia, na czym polegała polityka kulturkampfu – opisuje przejawy polityki germanizacyjnej w gospodarce i oświacie – wymienia instytucje autonomiczne w Galicji	isji Kolonizacyjnej (1886), – identyfikuje postacie: Mieczysława Ledóchowskiego, Józefa Szujskiego – przedstawia postawę polskiego Kościoła wobec kulturkampfu – omawia działalność instytucji prowadzących politykę germanizacji	o, Kazimierza Badeniego, Piotra Wawrzyniaka – przedstawia okoliczności nadania Galicji autonomii przez władze austriackie – wyjaśnia, jaką rolę w życiu Galicji odgrywali stańczycy
5. Rozwój gospodarczy ziem polskich	• Przemiany gospodarcze ziem zaboru rosyjskiego • Pod panowaniem pruskim • Gospodarka Galicji • Łódź wielko- i średnioprzemysłowa • Przemiany społeczne na ziemiach polskich • Asymilacja	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu emigracja zarobkowa – zna datę uwłaszczeniach chłopów w zaborze rosyjskim (1864) – identyfikuje postać Hipolita Cegielskiego – wyjaśnia przyczyny i kierunki emigracji zarobkowej Polaków pod koniec XIX w.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: burżuazja, inteligencja, ziemieństwo – zna datę zniesienia granicy celnej z Rosją (1851) – identyfikuje postać Ignacego Łukasiewicza – wymienia grupy społeczne, które wykształciły się w społeczeństwie polskim w XIX w. – opisuje okęgi	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: asymilacja, spółdzielnie, oszczędność – zna datę pożyczkowe – zna datę zakończenia budowy kolei warszawsko-wiedeńskiej (1848) – identyfikuje postać Franciszka Stefczyka – przedstawia uwarunkowania rozwoju przemysłu	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: haskalka, serwituty, famuły – zna datę pierwszego lotu samolotem na ziemiach polskich (1910) – porównuje rozwój gospodarczy ziem polskich trzech zaborów

	a Żydów •Przemiany cywilizacyjne na ziemiach polskich	– wskazuje na mapie okręgi przemysłowe w Królestwie Polskim i na ziemiach zabrzanych	przemysłowe w Królestwie Polskim i na ziemiach zabrzanych – omawia rozwój przedsiębiorczości Polaków w zaborze pruskim i wymienia jej przykłady – charakteryzuje rozwój gospodarczy Galicji – omawia przykłady przemian cywilizacyjnych na ziemiach polskich w XIX w.	w Królestwie Polskim – przedstawia rozwój przemysłu i rolnictwa w zaborze pruskim – omawia rozwój Łodzi jako miasta przemysłowego – omawia rozwój spółdzielczości w Galicji – charakteryzuje przemiany społeczne na ziemiach polskich – wyjaśnia, na czym polegał proces asymilacji Żydów i jakie były jego skutki	
6. Nowe ruchy polityczne na ziemiach polskich	•Ruch socjalistyczny na ziemiach polskich •Ruch narodowy •Rozwój ruchu ludowego	Uczeń: – zna daty: powstania Polskiej Partii Socjalistycznej (1892), Stronnictwa Narodowo-Demokratycznego (1897), Polskiego Stronnictwa Ludowego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu solidaryzm narodowy – zna daty: powstania Wielkiego Proletariatu (1882), Polskiej Partii Socjaldemokratycznej Galicji i	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: endecja, internacjonalizm – identyfikuje postacie: Bolesława Limanowskiego, Róży Luksemburg,	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: program brukselski, program paryski – zna daty powstania Socjaldemokracji Królestwa Polskiego (1893),

		(1903) – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Wincentego Witosa – wskazuje partie należące do ruchu socjalistycznego, narodowego i ludowego – wymienia założenia programowe Polskiej Partii Socjalistycznej, Stronnictwa Narodowego – – Demokratyczne go, Polskiego Stronnictwa Ludowego	Śląska (1897) – identyfikuje postacie: Ludwika Waryńskiego, Stanisława Wojciechowskiego, Ignacego Daszyńskiego – przedstawia cele ruchu robotniczego – charakteryzuje program nurtu niepodległościowego w polskim ruchu socjalistycznym – omawia założenia programowe ruchu narodowego – charakteryzuje program ruchu ludowego	Juliana Marchlewskiego, Franciszka Stefczyka – omawia okoliczności narodzin ruchu robotniczego na ziemiach polskich – charakteryzuje program nurtu rewolucyjnego w polskim ruchu socjalistycznym – wyjaśnia, dlaczego polski ruch ludowy powstał i rozwinął się w Galicji	Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy (1900), Ligi Narodowej (1893), Stronnictwa Ludowego (1895) – identyfikuje postacie Stanisława Stojałowskiego, Marii i Bolesława Wysłouchów – porównuje założenia programowe PPS i SDKPiL
7. Organizacje niepodległościowe na początku XX wieku	• Rewolucja 1905 roku na ziemiach polskich • Powstanie łódzkie • Działalność polskich partii politycznych • Skutki rewolucji • Działania organizacji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: orientacja prorosyjska, orientacja proaustricka, krwawa niedziela – zna datę rewolucji 1905–1907 – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego,	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: strajk powszechny, Organizacja Bojowa PPS, organizacja paramilitarna – zna daty krwawej niedzieli (22 I 1905), powstania Związku Walki Czynnej (1908) – identyfikuje	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Duma Państwowa, Macierz Szkolna, strajk szkolny – zna daty: powstania łódzkiego (I–VI 1905), powstania Komisji Tymczasowej Skonfederowanych	Uczeń: – zna daty: podziału na PPS–Frację Rewolucyjną i PPS– – Lewicę (1906), utworzenia Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” (1867) – identyfikuje postać Józefa Mireckiego – porównuje

	Bojowej PPS •Orientacje polityczne Polaków na początku XX wieku •Organizacje niepodległościowe	Romana Dmowskiego – omawia skutki rewolucji 1905–1907 na ziemiach polskich – charakteryzuje orientację proaustriacką i prorosyjską	postacie: Kazimierza Sosnkowskiego, Władysława Sikorskiego – wymienia przyczyny rewolucji 1905–1907 w Rosji i Królestwie Polskim – przedstawia przebieg rewolucji 1905–1907 w Królestwie Polskim – przedstawia działania Organizacji Bojowej PPS – wymienia polskie organizacje niepodległościowe działające pod zaborami	Stronnictwo Niepodległościowe (1912) – wskazuje na mapie ośrodki wystąpień robotniczych w czasie rewolucji 1905–1907 – omawia przebieg powstania łódzkiego – opisuje działalność polskich partii politycznych w czasie rewolucji 1905–1907 – przedstawia okoliczności ukształtowania się orientacji politycznych Polaków na początku XX w.	założenia programowe orientacji niepodległościowych do 1914 r.
Tajemnice sprzed wieków – Jak działała Organizacja Bojowa PPS?	•Pierwsze wystąpienie zbrojne •Broń •Rozwój Organizacji Bojowej PPS •Jak uwolniono więźniów politycznych? •Akcja czterech premierów	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Organizacja Bojowa PPS – identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego – wyjaśnia cele, dla których została powołana Organizacja Bojowa PPS	Uczeń: – zna datę powstania Organizacji Bojowej PPS (1904) – opisuje udział Organizacji Bojowej PPS w rewolucji 1905–1907 w Królestwie Polskim	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: „akcje dynamitowe”, „krwawa środa” – identyfikuje postacie: Walerego Sławka, Tomasza Arciszewskiego – przedstawia	Uczeń: – zna daty: „krwawej środy” (1906), napad na pociąg pod Bezdanami (1908) – identyfikuje postacie: Stefana Okrzei, Aleksandra Prystora – omawia na wybranych przykładach działa

				okoliczności pierwszego wystąpienia Organizacji Bojowej PPS	Iność Organizacji Bojowej PPS
8. Kultura polska na przełomie XIX i XX wieku	•Kultura narodowa Polaków •Polski pozytywizm •Rola historii •Malarstwo historyczne •Kultura Młodej Polski •Początki kultury masowej •Sztuka polska przełomu XIX i XX w.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: pozytywizm, praca organiczna, praca u podstaw, Młoda Polska – identyfikuje postacie: Henryka Sienkiewicza, Elizy Orzeszkowej, Bolesława Prusa, Władysława Reymonta, Marię Konopnicką, Jana Matejkę – wyjaśnia, na czym polegała literatura i malarstwo tworzone ku pokrzepieniu serc – podaje przykłady literatury i malarstwa tworzonego ku pokrzepieniu serc	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: modernizm, pozytywizm warszawski – identyfikuje postacie: Juliusza i Wojciecha Kossaków, Artura Grottgera, Józefa Ignacego Kraszewskiego, Stanisława Wyspiańskiego, Stefana Żeromskiego – wyjaśnia, dlaczego Galicja stała się centrum polskiej nauki i kultury – przedstawia hasła pozytywistów warszawskich – omawia realizację haseł pracy u podstaw – charakteryzuje kulturę Młodej Polski – wymienia cechy kultury masowej na ziemiach	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: literatura postyczniowa, skauting – zna daty: otwarcia Polskiej Akademii Umiejętności (1873), powołania Towarzystwa Oświaty Ludowej (1872), utworzenia Polskiej Macierzy Szkolnej (1906) – identyfikuje postacie: Aleksandra Świętochowskiego, Stanisława Przybyszewskiego, Jana Kasprówicza – wyjaśnia wpływ poglądów pozytywistycznych na rozwój literatury	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: cyganeria, ogródki jordanowskie, neoromantyzm – identyfikuje postacie: Wojciecha Gersona, Artura Górskiego, Kazimierza Prószyńskiego, Henryka Jordana, Andrzeja Małkowskiego – wyjaśnia, jaki wpływ na przemiany światopoglądowe miała klęska powstania styczniowego

			polskich przełomu XIX i XX w.	– wyjaśnia, jaką rolę miało popularyzowan iehistorii wśród Polakówpod zaborami	
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU IV					
ROZDZIAŁ V: I WOJNA ŚWIATOWA					
1. Świat na drodce ku wojnie światow ej	•Nowe mocarstwa •Konflikty między europejski mi mocarstwa mi •Konflikty kolonialne •Wyścig zbrojeń •Rywalizac ja na morzach •Wojna rosyjsko– japońska •Konflikty na Bałkanach	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: trójprzymierze / państwa centralne, trójporozumien ie / ententa, aneksja – zna daty: zawarcia trójprzymierza (1882), powstania trójporozumien ia (1907) – wskazuje na mapie państwa należące do trójprzymierza i trójporozumien ia, – wskazuje cele trójprzymierza i trójporozumien ia – wyjaśnia, na czym polegał wyścig zbrojeń	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: pacyfizm, kocioł bałkański – zna daty: wojny rosyjsko– japońskiej (1904–1905), I wojny bałkańskiej (1912), II wojny bałkańskiej (1913) – wskazuje na mapie państwa, które w wyniku wojen bałkańskich zdobyły największe tereny – omawia przyczyny narastania konfliktówmiędz y europejskimi mocarstwami – przedstawia przejawy rywalizacji mocarstw na	Uczeń: – zna daty: podpisania układu rosyjsko– francuskiego(1892), podpisania porozumienia francusko– brytyjskiego(19 04), podpisania porozumienia rosyjsko– brytyjskiego (1907), bitwy pod Cuszimą (1905) – wyjaśnia, jaki wpływna ład światowy miało powstanie nowych mocarstw w drugiej połowie XIX i na początku XX w. – opisuje okoliczności powstania trójprzymierza	Uczeń: – zna daty: wojny rosyjsko– tureckiej (1877– 1878), kongresuberlińsk iego(1878), aneksji Bośni i Hercegowiny przez Austro– Węgry (1908) – przedstawia wpływ konfliktów kolonialnych na sytuację w Europie – opisuje sytuację na Bałkanach w drugiej połowie XIX w.

			morzachi oceanach – wyjaśnia, jak doszło do wybuchu wojny rosyjsko– japońskiej	i trójp porozumie nia – omawia przebieg wojny rosyjsko– japońskiej i jej skutki – przedstawia przyczyny i skutki wojen bałkańskich	
2. Na frontach I wojny światowej	•Wybuch I wojny światowej •Wojna na morzach •Walki na zachodzie Europy •Walki na Bałkanach i we Włoszech •Wojna pozycyjna •Koniec Wielkiej Wojny •Kapitulacja Niemiec	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Wielka Wojna, front – zna daty: I wojny światowej (1914–1918), podpisania kapitulacji przez Niemcy w Compiègne (11 XI 1918) – wymienia cechy charakterystyczne prowadzenia i przebiegu działań wojennych w czasie I wojny światowej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: ultimatum, wojna błyskawiczna, wojna pozycyjna, nieograniczona wojna podwodna, – zna daty: zamachu w Sarajewie (28 VI 1914), przyłączenia się Włoch do ententy (1915), ogłoszenia nieograniczonej wojny podwodnej (1917), podpisania traktatu brzeskiego (3 III 1918) – wskazuje na mapie państwa europejskie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu U–Boot – zna daty: wypowiedzenia wojny Serbii przez Austro–Węgry (28 VII 1914), bitwy nad Marną (IX 1914), bitwy pod Verdun (1916), bitwy pod Ypres (1915), ataku Niemiec na Belgię i Francję (VIII 1914), wypowiedzenia wojny Niemcom przez Stany Zjednoczone (IV 1917), kapitulacji Austro–Węgier (XI	Uczeń: – zna daty: przyłączenia się Japonii do ententy (1914), przyłączenia się Turcji do państw centralnych (1914), bitwy o Gallipoli (1915), przyłączenia się Bułgarii do państw centralnych (1915), zatopienia Lusitanii (1915), bitwy nad Sommą (1916), bitwy jutlandzkiej (1916), przyłączenia się Grecji do ententy (1917), buntu marynarzy w Kilonii (XI 1918) – wyjaśnia, jaki wpływ na losy

			walczące w Wielkiej Wojnie po stronie ententy i państw centralnych – przedstawia okoliczności wybuchu Wielkiej Wojny – wyjaśnia, jaki wpływ miała przebieg wojny wprowadzenie nowych rodzajów broni – wskazuje przyczyny klęski państw centralnych	1918) – identyfikuje postacie: Franciszka Ferdynanda Habsburga, Karola I Habsburga, Wilhelma II, Paula von Hindenburga – przedstawia proces kształtowania się bloku państw centralnych i państw ententy – przedstawia okoliczności kapitulacji państw centralnych	wojny miała sytuacja wewnętrzna w Niemczech i Austro–Węgrzech – opisuje przebieg walk na froncie zachodnim – przedstawia przebieg walk na Bałkanach i we Włoszech
Tajemnice sprzed wieków – Jakie były początki czołgów?	• Pierwsze „zbiorniki” • Pierwsze czołgi na froncie • Powstanie sił pancernych • Walka w czołgach	Uczeń:	Uczeń: – wymienia zalety i wady zastosowania czołgów w czasie I wojny światowej	Uczeń: – wymienia przykłady zastosowania czołgów w czasie I wojny światowej – wyjaśnia okoliczności narodzin broni pancernej	Uczeń: – przedstawia okoliczności powstania brytyjskich sił pancernych i określa ich wartość bojową
3. I wojna światowa na ziemiach polskich	• Walki na froncie wscieśnym • Zniszczenia wojenne na ziemiach	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Legiony Polskie – zna datę sformowania Legionów	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kryzys przysięgowy, Polska Organizacja	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Legion Puławski, Błękitna Armia	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu wojna manewrowa – zna daty: wkroczenia Kompanii

	polskich •U boku państw centralnych •Formacje polskie u boku Rosji •Wojsko polskie we Francji	Polskich (1914) – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Jana Paderewskiego – przedstawia okoliczności, w jakich powstały Legiony Polskie i wskazuje cele ich działalności	Wojskowa – zna daty: powstania Komisji Kadrowej (1914), bitwy pod Gorlicami (1915), kryzysu przysięgowego (VI 1917), powstania Polskiej Organizacji Wojskowej (1914) – wskazuje na mapie rejon walk Legionów Polskich – omawia udział polskich formacji zbrojnych u boku państw centralnych i u boku ententy – wyjaśnia, jak zaborcy w czasie I wojny światowej traktowali ziemie Królestwa Polskiego	– zna daty: bitwy pod Tannenbergiem (VIII 1914), bitwy pod Kostiuchnówką (1916), bitwy pod Rokitną (1915), bitwy pod Kaniowem (1918) – identyfikuje postać Józefa Hallera – wskazuje na mapie podział ziem polskich w 1915 r. – przedstawia genozę i organizację Legionów Polskich – wyjaśnia, jakie znaczenie dla sprawy niepodległości Polski miała działalność Polskiej Organizacji Wojskowej	Kadrowej do Królestwa Polskiego (6 VIII 1914), powstania Komitetu Narodowego Polskiego w Warszawie (1914), powstania Naczelnego Komitetu Narodowego (1914), powstania Legionu Puławskiego (1914) powstania Komitetu Narodowego Polskiego w Lozannie (1917) – opisuje przebieg działań wojennych na froncie wschodnim – przedstawia okoliczności utworzenia wojska polskiego we Francji
4. Rewolucje w Rosji	•Rewolucja lutowa •Okres dwuwładzy •Rosyjskie stronnictwo	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja lutowa, rewolucja	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: bolszewicy, Rada Komisarzy Ludowych, Armia	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: dwuwładza, Rząd Tymczasowy,	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: eserowcy, mienszewicy, kadeci – zna daty:

	a polityczne •Przewrót bolszewicki •Wojna domowa •Armia Czerwona •Rosja po rewolucji	październikowa – zna daty: wybuchu rewolucji lutowej (III 1917), wybuchu rewolucji październikowej (XI 1917) – identyfikuje postać Włodzimierza Lenina – wymienia przyczyny i skutki rewolucji lutowej i październikowej	Czerwona, łagry – zna daty: wojny domowej w Rosji (1919–1922), powstania ZSRS (XII 1922) – identyfikuje postać Mikołaja II – wskazuje na mapie miejsce wybuchu rewolucji lutowej oraz ośrodki, które zapoczątkowały rewolucję październikową – przedstawia okoliczności wybuchu rewolucji październikowej i omawia jej przebieg – charakteryzuje sytuację w Rosji po rewolucji październikowej	biała gwardia, Czeka, dyktatura proletariatu, tezy kwietniowe – zna daty obalenia caratu przez Rząd Tymczasowy (15 III 1917), ogłoszenia tezy kwietniowych przez Lenina (IV 1917) zamordowania rodziny carskiej (VII 1918) – identyfikuje postacie: Feliksa Dzierżyńskiego, Lwa Trockiego – omawia sytuację wewnętrzną w Rosji w czasie I wojny światowej – określa przyczyny, omawia przebieg i skutki wojny domowej w Rosji	powstania Rady Komisarzy Ludowych (XI 1917), ogłoszenia konstytucji (VII 1918) – identyfikuje postacie: Aleksandra Kiereńskiego, Grigorija Rasputina – wymienia rosyjskie stronnictwa polityczne i przedstawia ich założenia programowe – omawia przebieg rewolucji lutowej – omawia losy rodziny carskiej
5. Sprawa polska w czasie	•Państwa zaborcze a sprawa polska	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Akt 5	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Rada	Uczeń: – zna daty: ogłoszenia odezw cara	Uczeń: – zna datę ogłoszenia odezwy

I wojny światowej	•Akt 5 listopada •Sprawa polska w polityce ententy •Polacy na konferencji paryskiej	listopada (manifest dwóch cesarzy) – zna daty: wydania manifestu dwóch cesarzy (5 XI 1916), podpisania traktatu wersalskiego (28 VI 1919) – identyfikuje postacie: Ignacego Jana Paderewskiego , Romana Dmowskiego – wymienia postanowienia Aktu 5 listopada – wymienia postanowienia konferencji wersalskiej w sprawie polskiej	Regencyjna – zna datę programu pokojowego prezydentaWilsona (8 I 1918) – identyfikuje postacie: Thomasa Woodrowa Wilsona, Władysława Grabskiego – przedstawia stosunek państw centralnych do sprawy polskiej – omawia sprawę polską w polityce państw ententy	Mikołaja II(1916),powstania Rady Regencyjnej (1917), odezw Rządu Tymczasowego i bolszewików (1917) – identyfikuje postacie:Aleksandra Kakowskiego, Zdzisława Lubomirskiego, Józefa Ostrowskiego, Georges Clemenceau,David Lloyd George’a – omawia udział delegacji polskiej na konferencji wersalskiej	Mikołaja Romanowa do Polaków (VIII 1914) – identyfikuje postacieMikołaja Mikołajewicza, Karla Kuka, Hansa von Beselera – przedstawia zależności między sytuacją militarną państw centralnych i ententy podczas I wojny światowej a ich stosunkiem do sprawy polskiej
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU V					
ROZDZIAŁ VI: ŚWIAT W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM					
1. Świat po I wojnie światowej	•Ład wersalski •Zniszczenia i straty po I wojnie światowej •Nowy układ sił w Europie •Liga	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Wielka Czwórka, Liga Narodów, wielki kryzys gospodarczy – zna daty: podpisaniatrakt	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: demilitaryzacja, traktat wersalski, czarny czwartek, New Deal – zna daty: obrad konferencji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: plebiscyt, europeizacja, wolne miasto, mały traktat wersalski – zna daty: podpisaniatrak	Uczeń: – zna daty: wstąpieniaNiemiec do Ligi Narodów (1926), wstąpienia ZSRS do Ligi Narodów (1934) – omawia postanowienia

	Narodów •Wielki kryzys gospodarczy	atu wersalskiego(28 VI 1919), powstania Ligi Narodów (1920) – wskazuje na mapie państwa europejskie decydujące o ładzie wersalskim – wymienia postanowienia traktatu wersalskiego	paryskiej (XI 1918–VI 1919), układu w Locarno (1925), czarnego czwartku (24 X 1929),wprowadzenia New Deal (1933) – identyfikuje postać Franklina Delano Roosevelta – wskazuje na mapie państwa powstałe w wyniku rozpadu Austro–Węgier, państwa bałtyckie – przedstawia zniszczenia i straty po I wojnie światowej – wyjaśnia cel powstania Ligi Narodów – charakteryzuje przejawy wielkiego kryzysu gospodarczegoi sposoby radzenia sobie z nim	tatów z Austrią (1919) i Węgrami (1920) oraz traktatu z Turcją (1920) – identyfikuje postać Kemala Mustafy – wskazuje na mapie zmiany terytorialne wynikające z traktatu wersalskiego – charakteryzuje układ sił w powojennejEuropie – przedstawia zasady, na jakich opierał się ład wersalski – charakteryzuje działalność Ligi Narodów – wskazuje przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego o – omawia skutki wielkiego kryzysu gospodarczego o	pokojów podpisanych zdwunymi sojusznikamiNie miec – wyjaśnia, jaką rolę w podważeniu ładu wersalskiego odegrał układ w Locarno
2. Narodzi	•Włochy po I wojnie	Uczeń: – wyjaśnia	Uczeń: – wyjaśnia	Uczeń: – wyjaśnia	Uczeń: – wyjaśnia

ny faszyzm u	światowe •Rządy faszystów we Włoszech •Nazizm •Republika weimarska •Przejęcie władzy przez Hitlera •Społeczństwo III Rzeszy •Zbrodnie nazistów do 1939 roku •Faszyzm i autorytaryzm w innych państwach europejskich	znaczenie terminów: faszyzm, marsz na Rzym, narodowy socjalizm (nazizm),antysemityzm,obóz koncentracyjny , führer – zna daty: marszu na Rzym (1922), przejścia przez Adolfa Hitlera funkcji kanclerza (I 1933) – identyfikuje postacie: Benita Mussoliniego, Adolfa Hitlera – charakteryzuje ideologię faszystowską – charakteryzuje ideologię nazistowską	znaczenie terminów: „czarne koszule”, ustawy norymberskie, autorytaryzm, totalitaryzm – zna datę przyjęcia ustaw norymberskich (1935) – identyfikuje postać Josefa Goebbelsa – wskazuje na mapie Europy państwa demokratyczne, totalitarne i autorytarne – opisuje okoliczności przejścia władzy przez Benita Mussoliniego i Adolfa Hitlera – charakteryzuje politykę nazistów wobec Żydów	znaczenie terminów: pakty laterańskie, noc długich noży, noc kryształowa – zna daty: przejścia przez Benita Mussoliniego funkcji premiera (1922), funkcjonowania Republiki Weimarskiej(1919–1933), powstania paktów laterańskich (1929), przejścia pełnej władzy w Niemczech przez Adolfa Hitlera (VIII 1934), nocy kryształowej (1938) – przedstawia sytuację Niemiec po zakończeniu wojny światowej – wyjaśnia, w jaki sposób naziści kontrolowali życie obywateli	znaczenie terminów: korporacja,system monopartyjny,pucz, indoktrynacja – zna daty: powstania Związków Włoskich Kombatantów (1919),puczu monachijskiego(1923), powstania NarodowejPartii Faszystowskiej (1921), podpalenia Reichstagu (II 1933) – identyfikuje postacie: Piusa XI, Alfreda Rosenberga – przedstawia sytuację Włoch po zakończeniu I wojny światowej – omawia przyczyny popularności faszystów we Włoszech i nazistów w Niemczech
Tajemnice	•Decyzje konferencji	Uczeń: – zna datę	Uczeń: – przedstawia	Uczeń: – wyjaśnia	Uczeń: – omawia

przed wieków – W jaki sposób Niemcy odbudo- wali swoją armię?	i paryskiej •Czołgi - jako ciągniki rolnicze •Szkolenie żołnierzy •Współpra- ca z ZSRS	zawarcia układu w Rapallo (1922) – wymienia postanowienia traktatu wersalskiego dotyczące armii niemieckiej	sposoby łamania przez Niemcy postanowień traktatu wersalskiego dotyczących woj- ska – opisuje współpracę niemiecko- radziecką w dziedzinie militarnej	znaczenie terminu: Reichswehra – zna datę wypowiedzenia przez Niemcy klausul militarnych traktatu wersalskiego (1935)	proces szkolenia żołnierzy na potrzeby przyszłej armii niemieckiej – przedstawia rozwój niemieckiej broni pancерnej
3. ZSRS – imperiu- m komunis- tyczne	•Rozwój terytorialny Rosji Radzieckiej ZSRS w okresie miedzywojennym •Rządy Józefa Stalina •Propaganda wizerunek Stalina •Gospodarka ZSRS •Zbrodnie komunistyczne w 1939 roku •Głód na Ukrainie •Relacje ZSRS— Niemcy do 1939 roku	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: stalinizm, kult jednostki – zna daty: utworzenia ZSRS (30 XII 1922), paktu Ribbentrop- Mołotowa (23 VIII 1939) – identyfikuje postać Józefa Stalina – wyjaśnia, w jaki sposób w ZSRS realizowano kult jednostki – wymienia cechy charakterystyczne państwa stalinowskiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Nowa Ekonomiczna Polityka, wielka czystka, NKWD, łagier – zna daty: ogłoszenia NEP (1921), układu w Rapallo (1922) – identyfikuje postacie: Lwa Trockiego, Wiaczesława Mołotowa, Joachima Ribbentropa – opisuje metody stosowane przez Józefa Stalina w celu umocnienia swoich wpływów – wymienia zbrodnie komunistyczne do 1939 r.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kołchoz, Gułag, kolektywizacja rolnictwa, gospodarka planowa – zna daty: kolektywizacji rolnictwa (1928), głodu na Ukrainie (1932–1933), wielkiej czystki (1936–1938), represji wobec Polaków w ZSRS (1937– 1938) – wskazuje na mapie obszar głodu w latach 1932– 1933 – omawia reformy gospodarcze	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: komunizm wojenny, sowchoz – wskazuje na mapie największe skupiska łagrów – przedstawia rozwój terytorialny Rosji i Sowieckiej i ZSRS w okresie miedzywojennym – wyjaśnia, dlaczego system komunistyczny w ZSRS jest oceniany jako zbrodniczy – charakteryzuje politykę gospodarczą w Rosji Sowieckiej po zakończeniu I wojny

			– omawia relacje między ZSRS a Niemcami do 1939 r.	Józefa Stalina – omawia okoliczności przejęcia władzy przez Józefa Stalina	światowej
4. Kultura i zmiany społeczne w okresie międzywojennym	• Społeczne skutki I wojny światowej • Wpływ mass mediów na społeczeństwo • Komunikacja • Nowe trendy w architekturze i sztuce • Sztuka filmowa • Zmiany społeczne w dwudziestoleciu międzywojennym • Przemiany w modzie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: mass media, propaganda – wymienia rodzaje mass mediów – przedstawia społeczne skutki I wojny światowej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu indoktrynacja – zna datę przyznania praw wyborczych kobietom w Polsce (1918) – przedstawia rozwój środków komunikacji w okresie międzywojennym – wyjaśnia, dlaczego sztuka filmowa cieszyła się coraz większą popularnością – wymienia nowe nurty w architekturze i sztuce	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: modernizm, funkcjonalizm – zna datę pierwszej audycji radiowej (1906) – wyjaśnia, jakie cele przyświecały nowym trendom w architekturze i sztuce – charakteryzuje zmiany społeczne w dwudziestoleciu międzywojennym	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: dadaizm, surrealizm, futurizm – zna datę pierwszego wręczenia Oscarów (1929) – wyjaśnia i ocenia wpływ mass mediów na społeczeństwo w dwudziestoleciu międzywojennym
5. Świat na drodze ku II wojnie światowej	• Militaryzacja Niemiec i powstanie osi Berlin–Rzym–Tokio • <i>Anschluss</i> Austrii • Wojna	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: aneksja, <i>Anschluss</i>, oś Berlin–Rzym–Tokio (państwa osi) – zna daty:	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>appeasement</i>, remilitaryzacja – zna daty: remilitaryzacji Nadrenii (1936), wojny domowej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu państwo marionetkowe – zna daty: przywrócenia powszechnej	Uczeń: – zna daty: aneksji Mandżurii przez Japonię (1931), podboju Libii przez Włochy (1932), wojny włosko–abisyńskiej

	domowa w Hiszpanii • Układ monachijski • i kolejne zdobycze niemieckie Ekspansja Japonii	<i>Anschlussu</i> Austrii (III 1938), aneksji Czech i Moraw przez III Rzeszę (III 1939) – identyfikuje postacie: Benito Mussoliniego, Adolfa Hitlera – wskazuje na mapie państwa europejskie, które padły ofiarą agresji Niemiec i Włoch – wymienia cele, jakie przyświecały państwom totalitarnym w polityce zagranicznej	w Hiszpanii (1936–1939), ataku Japonii na Chiny (1937), konferencji w Monachium (29–30 IX 1938), zajęcia Zaolzia przez Polskę (X 1938), – identyfikuje postać Francisco Franco – przedstawia przyczyny skutki wojny domowej w Hiszpanii – przedstawia przyczyny <i>Anschlussu</i> Austrii – wymienia postanowienia konferencji w Monachium – charakteryzuje kolejne etapy podboju Europy przez Adolfa Hitlera do sierpnia 1939 r.	służby wojskowej w Niemczech (1935), zajęcia przez Niemcy Okręgu Kłajpedy (III 1939) – identyfikuje postać Neville’a Chamberlaina – przedstawia proces militaryzacji Niemiec – wymienia strony walczące ze sobą w hiszpańskiej wojnie domowej – omawia okoliczności zwołania konferencji monachijskiej – przedstawia skutki decyzji podjętych na konferencji monachijskiej – charakteryzuje sytuację w Europie pod koniec lat 30. XX w.	(1935–1936), zajęcia Albanii przez Włochy (1939), zbombardowania Guerniki (1937), proklamowania niepodległości Słowacji (III 1939) – identyfikuje postacie: Édouarda Daladiera, Józefa Tiso – wyjaśnia wpływ polityki <i>appeasementu</i> na politykę zagraniczną Niemiec – charakteryzuje włoską ekspansję terytorialną do 1939 r. – wyjaśnia przyczyny i skutki ekspansji Japonii na Dalekim Wschodzie
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU VI					
ROZDZIAŁ VII: POLSKA W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM					
1.	• Sytuacja	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

Odrodzenie Rzeczypospolitej	międzynarodowa • Pierwsze ośrodki władzy na ziemiach polskich • Odzyskanie niepodległości • 11 listopada • Rząd Jędrzeja Moraczewskiego	– zna daty: przekazania władzy wojskowej Józefowi Piłsudskiemu przez Radę Regencyjną (11 XI 1918) – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego – wymienia pierwsze ośrodki władzy na ziemiach polskich – omawia okoliczności przejęcia władzy przez Józefa Piłsudskiego	– wyjaśnia znaczenie terminu Tymczasowy Naczelnik Państwa – zna datę: powołania rządu Jędrzeja Moraczewskiego (18 XI 1918) – identyfikuje postacie: Ignacego Daszyńskiego, Jędrzeja Moraczewskiego, Ignacego Jana Paderewskiego – określa zasięg wpływów pierwszych ośrodków władzy – opisuje działania pierwszych rządów polskich po odzyskaniu niepodległości – omawia dążenia władz polskich do uzyskania przez Polskę uznania międzynarodowego	– wyjaśnia znaczenie terminu unifikacja – zna daty: powstania Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej (7 XI 1918), powstania Naczelnej Rady Ludowej (14 XI 1918), wydania dekretu o powołaniu Tymczasowego Naczelnika Państwa (22 XI 1918), powołania rządu Ignacego Jana Paderewskiego (I 1919) – przedstawia sytuację międzynarodową jesienią 1918 r. – wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja międzynarodowa, która zaistniała pod koniec 1918 r., wpłynęła na odzyskanie niepodległości przez Polskę	– zna daty: powstania Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego (19 X 1918), powstania Polskiej Komisji Likwidacyjnej w Galicji i Śląsku Cieszyńskim (28 X 1918), przekazania władzy cywilnej Józefowi Piłsudskiemu przez Radę Regencyjną (14 XI 1918), Tymczasowego Komitetu Rządzącego w Lwowie (24 XI 1918) – przedstawia założenia programowe pierwszych ośrodków władzy
-----------------------------	---	--	--	---	--

2. Walka o granicę wschodnią	•Koncepcje granicy wschodniej •Konflikt polsko-ukraiński •Orlęta Lwowskie •Wyprawa kijowska •Ofensywa bolszewików w •Bitwa Warszawska i nadniemieńska •Pokój ryski •Polsko-litewskie spory terytorialne	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: „cud nad Wisłą” – zna daty: Bitwy Warszawskiej (15 VIII 1920), pokoju w Rydze (18 III 1921) – wskazuje na mapie granicę wschodnią ustaloną w pokoju ryskim – przedstawia postawy Polaków wobec zagrożenia niepodległości ze strony bolszewików – wymienia postanowienia pokoju ryskiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: koncepcja inkorporacyjna, koncepcja federacyjna, Rada Obrony Państwa, „bunt” Żeligowskiego – zna daty: bitwy nadniemeńskiej (22–28 IX 1920), „buntu” Żeligowskiego (9 X 1920) – identyfikuje postacie: Romana Dmowskiego, Józefa Piłsudskiego, Lucjana Żeligowskiego, Wincentego Witosa, Michaiła Tuchaczewskiego – omawia koncepcje polskiej granicy wschodniej – wskazuje na mapie miejsca bitew stoczonych z Rosjanami w 1920 r. – omawia przebieg Bitwy Warszawskiej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu linia Curzona – zna daty: układu z Symonem Petlurą (IV 1920), powołania Rady Obrony Państwa (VII 1920), włączenia Litwy Środkowej do Polski (III 1922) – identyfikuje postacie: Symona Petlury, Tadeusza Rozwadowskiego, Władysława Sikorskiego, Siemiona Budionnego – wskazuje na mapie tereny zajęte przez Armię Czerwoną do sierpnia 1920 r. – porównuje koncepcję inkorporacyjną i federacyjną – opisuje przebieg ofensywy	Uczeń: – zna daty: utworzenia Zakończonych Ukrainiejskiej Republiki Ludowej (X/XI 1918), polskiej ofensywy wiosennej (1919), powstania Tymczasowego Komitetu Rewolucyjnego Polski (VII 1920), przekazania Wilna przez bolszewików Litwinom (VII 1920), bitwy pod Zadwórzem (1920), bitwy pod Komarowem (31 VIII 1920) – identyfikuje postacie: Feliksa Dzierżyńskiego, Juliana Marchlewskiego – przedstawia przyczyny i przebieg konfliktu polsko-ukraińskiego pod koniec 1918 i 1 1919 r. – omawia okoliczności podjęcia przez wojsko polskie wyprawy kijowskiej i jej
------------------------------	--	---	--	--	---

			i jej skutki – przedstawia, w jaki sposób Polska przyłączyła ziemię wileńską	bolszewickiejw 1920 r. – przedstawia przebieg i skutki kontrofensyw y polskiej w 1920 r.	skutki
Tajemni ce sprzed wieków – Jak doszło do „cudu nad Wisłą”?	•Mobilizacja społeczeństwa •Przygotowanie kontruderzenia •„Cud nad Wisłą”	Uczeń: – identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego – wyjaśnia, dlaczego Bitwę Warszawską nazwano „cudem nad Wisłą”	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: mobilizacja – zna datę opracowania planu Bitwy Warszawskiej (5/6 VIII 1920) – omawia plany strategiczne wojsk polskich przed Bitwą Warszawską	Uczeń: – identyfikuje postacie: Władysława Sikorskiego, Tadeusza Rozwadowskiego – przedstawia postaci, które miały wpływ na wynik Bitwy Warszawskiej	Uczeń: – identyfikuje postacie Maxime’a Weyganda, Józefa Hallera, Edgara Vincenta lorda d’Abernona – charakteryzuje spór o autorstwo zwycięstwa Polaków w Bitwie Warszawskiej
3. Kształtowanie się granicy zachodniej i południowej	•Powstanie wielkopolskie •Ustalenie północnej granicy •Zaślubiny z morzem •Wolne Miasto Gdańsk •Pierwsze i drugie powstanie śląskie •Trzecie powstanie śląskie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu plebiscyt – zna datę wybuchu powstania wielkopolskiego (27 XII 1918) – wskazuje na mapie obszar Wolnego Miasta Gdańska, obszary plebiscytowe – wymienia wydarzenia, które	Uczeń: – zna daty: plebiscytu na Warmii, Mazurach i Powiślu (11 VII 1920), plebiscytu na Górnym Śląsku (20 III 1921), trzeciego powstania śląskiego (V–VII 1921) – identyfikuje postacie: Ignacego Jana Paderewskiego, Wojciecha	Uczeń: – zna daty: przybycia Ignacego Jana Paderewskiego do Poznania (26 XII 1918), pierwszego opowstania śląskiego (VIII 1919), zaślubin Polski z morzem (10 II 1920), podziału Śląska Cieszyńskiego (VII	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu konwencja górnośląska – opisuje konflikt polsko-czechosłowacki i jego skutki – przedstawia proces kształtowania się zachodniej i północnej granicy państwa polskiego

	ląskie •Konflikt polsko-czechosłowacki	e miały wpływ na kształt zachodniej granicy państwa polskiego – wyjaśnia, jakie znaczenie dla niepodległej Polski miał dostęp do morza	Korfantego – wskazuje na mapie obszar powstania wielkopolskiego – omawia przebieg i skutki powstania wielkopolskiego – omawia okoliczności plebiscytów Warmii, Mazurach i Powiślu oraz na Górnym Śląsku – przedstawia przyczyny skutki powstań śląskich	1920), drugiego powstania śląskiego (VIII 1920) – identyfikuje postacie: Józefa Dowbora-Muśnickiego, Józefa Hallera – wskazuje na mapie zasięg powstań śląskich, Śląsk Cieszyński – przedstawia okoliczności zaślubin Polski z morzem	
4. Rządy parlamentarne	•Trudne początki niepodległości •Pierwsze wybory parlamentarne •Konstytucja z 1921 roku •Scena polityczna II Rzeczypospolitej •Elekcja i śmierć Narutowicza •Rządy parlamentarne	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Naczelnik Państwa, konstytucja marcowa – zna daty: uchwalenia konstytucji marcowej (17 III 1921), wyboru Gabriela Narutowicza prezydenta (XII 1922) – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Gabriela Narutowicza	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: system parlamentarny, czynne i bierne prawo wyborcze, hiperinflacja, wojna celna – zna daty: pierwszych wyborów do sejmu ustawodawczego (26 I 1919), zabójstwa prezydenta Gabriela Narutowicza (16 XII 1922) – identyfikuje postacie: Wincentego Witosa	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: mała konstytucja, partyniactwo – zna datę wprowadzenia podziału na województwa (1919), uchwalenia małej konstytucji (20 II 1919) – wymienia postanowienia małej konstytucji – omawia okoliczności i skutki zamachu na	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: sejm ustawodawczy, Zgromadzenie Narodowe, kontrasygnata – identyfikuje postacie: Romana Rybarskiego, Maurycego Zamojskiego, Jana Baudouina de Courtenaya – przedstawia okoliczności pierwszych wyborów prezydenckich – charakteryzuje scenę

	latach 1919–1926 • Kryzys rządów parlamentarnych	wicza, Stanisława Wojciechowskiego – omawia postanowienia konstytucji marcowej	sa, Wojciecha Korfańskiego, Ignacego Daszyńskiego, Władysława Grabskiego – charakteryzuje zadania, jakie stanęły przed władzami odradzającej się Polski	prezydenta Gabriela Narutowicza – przedstawia przejawy kryzysu rządów parlamentarnych – charakteryzuje rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926	polityczną II Rzeczypospolitej – wyjaśnia wpływ słabości politycznej rządów parlamentarnych na pozycję międzynarodową II Rzeczypospolitej
5. Zamach majowy i rządy sanacji	• Zamach majowy • Walki podczas zamachu majowego • Zmiany konstytucji • Rządy sanacyjne • Represje w stosunku do opozycji • Obóz w Berezie Kartuskiej • Rządy sanacyjne po śmierci Piłsudskiego • Polski autorytaryzm na tle europejskim	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: zamach majowy, sanacja, konstytucja kwietniowa – zna daty: początku zamachu majowego (12 V 1926), uchwalenia konstytucji kwietniowej (23 IV 1935) – identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego, Ignacego Mościckiego – opisuje skutki polityczne i ustrojowe zamachu majowego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: piłsudczycy, obóz sanacyjny, autorytaryzm, wybory brzeskie, proces brzeski – zna daty: dymisji rządu i prezydenta Stanisława Wojciechowskiego (14 V 1926), wyborów brzeskich (XI 1930), procesu brzeskiego (1932) – identyfikuje postacie: Wincentego Witosa, Stanisława Wojciechowskiego, Macieja Rataja	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: dekret, nowela sierpniowa, Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem, Centrolew, „cud nad urną” – zna daty: uchwalenia weli sierpniowej (2 VIII 1926), wyboru Ignacego Mościckiego na prezydenta (1 VI 1926), śmierci Józefa Piłsudskiego (12 V 1935) – identyfikuje	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: grupa pułkowników, grupa zamkowa, Obóz Zjednoczenia Narodowego – zna daty: powołania rządu „Chjeno-Piasta” (10 V 1926), powstania BBWR (1928), powstania Centrolewu (1929), Kongresu Obrony Prawa i Wolności (29 VI 1930), powstania OZN-u (1937) – identyfikuje postacie: Kazimierza

		charakteryzuje rządy sanacyjne – przedstawia postanowienia konstytucji kwietniowej	– omawia przyczyny zamachu majowego – charakteryzuje przebieg zamachu majowego	postacie: Walerego Sławka, Edwarda Rydza-Śmigłego, Władysława Sikorskiego – przedstawia politykę sanacji wobec opozycji – omawia rządy sanacyjne po śmierci Józefa Piłsudskiego	Bartla, Adama Koca – porównuje pozycję prezydenta w konstytucjach marcowej i kwietniowej
6. Gospodarka II Rzeczypospolitej	• Problemy gospodarcze odrodzonej Polski • Reforma walutowa Grabskiego • Odbudowa gospodarcza • Reforma rolna • Wielki kryzys gospodarczy w Polsce • Nowe inwestycje przemysłowe • Port morski w Gdyni	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Polska A i Polska B, Centralny Okręg Przemysłowy – wskazuje na mapie obszar Polski A i Polski B, obszar COP-u, Gdynię – wymienia różnice między Polską A i Polską B – wyjaśnia, jaką rolę gospodarczą odgrywał Centralny Okręg Przemysłowy	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu reforma walutowa – zna daty: reformy walutowej Władysława Grabskiego (1924), rozpoczęcia budowy Gdyni (1921), rozpoczęcia budowy COP-u (1937) – identyfikuje postacie: Eugeniusza Kwiatkowskiego, Władysława Grabskiego – omawia reformy rządu Władysława Grabskiego – przedstawia przyczyny	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu reforma rolna – zna daty: ustawy o reformie rolnej (1920 i 1925), początku wielkiego kryzysu (1929) – przedstawia problemy gospodarcze, z jakimi borykała się Polska po odzyskaniu niepodległości – omawia założenia i realizację reformy rolnej – charakteryzuje	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu magistrala węglowa – wskazuje na mapie przebieg magistrali węglowej – opisuje sposoby przezwyciężania trudności gospodarczych przez władze II Rzeczypospolitej – przedstawia działania podjęte w celu modernizacji gospodarki Polski w dwudziestoleciu międzywojennym

			budowy portu w Gdyni i jego znaczenie dla polskiej gospodarki – przedstawia założenia 4-letniego planu gospodarczego Eugeniusza Kwiatkowskiego i jego realizację	e wielki kryzys gospodarczy w Polsce	m
7. Społeczeństwo odrodzonej Polski	• Społeczeństwo II Rzeczypospolitej • Państwo wielu narodów • Polityka wobec mniejszości i narodowych • Rozwój edukacji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu analfabetyzm – omawia strukturę narodowościową i wyznaniową II Rzeczypospolitej – wyjaśnia, w jaki sposób władze odrodzonego państwa polskiego walczyły z analfabetyzmem	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: asymilacja narodowa, asymilacja państwowa, getto ławkowe – zna datę reformy Janusza Jędrzejewicza (1932) – identyfikuje postać Janusza Jędrzejewicza – przedstawia strukturę społeczną II Rzeczypospolitej – wyjaśnia, na czym polegać miała asymilacja narodowa i państwowa – omawia rozwój edukacji w II Rzeczypospolitej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>numerus clausus</i> – opisuje sytuację społeczną Polski w międzywojennej Polsce – charakteryzuje politykę władz II Rzeczypospolitej wobec Ukraińców – omawia stosunki polsko-żydowskie – wymienia przykłady wyższych uczelni funkcjonujących w II Rzeczypospolitej	Uczeń: – zna daty: przeprowadzenia spisów powszechnych w II Rzeczypospolitej (1921 i 1931), zbliżenia się Ruchu Narodowo-Radykalnego do Obozu Zjednoczenia Narodowego (1937) – charakteryzuje przykłady realizacji polityki asymilacyjnej w latach 30. XX w.
8.	• Osiągnięć	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

Osiągnięcia II Rzeczypospolitej	ia polskich naukowców •Literatura międzywojenna •Technika i transport II Rzeczypospolitej •Polskie kino w okresie międzywojennym •Polski modernizm •Malarstwo i architektura	– wyjaśnia znaczenie terminu Enigma – identyfikuje postać Władysława Reymonta – przedstawia najważniejsze osiągnięcia kultury polskiej w dwudziestoleciu międzywojennym	– wyjaśnia znaczenie terminów: – zna datę otrzymania Literackiej Nagrody Nobla przez Władysława Reymonta (1924) – identyfikuje postacie: Stefana Żeromskiego, Zofię Nałkowską, Marię Dąbrowską, Witolda Gombrowicza, Juliana Tuwima, Stanisława Ignacego Witkiewicza – wymienia przedstawicieli polskiej literatury w dwudziestoleciu międzywojennym – prezentuje osiągnięcia polskiej literatury w okresie dwudziestolecia międzywojennego – wymienia osiągnięcia polskich naukowców w dziedzinie nauk	– wyjaśnia znaczenie terminów: modernizm,eks presjonizm, funkcjonalizm , lwowska szkoła matematyczna – identyfikuje postacie: Brunona Schulza, Eugeniusza Bodo, Franciszka Żwirki, Stanisława Wigury – wymienia przedstawicieli nauk matematycznych, twórców filmu i sztuki w Polsce międzywojennej – przedstawia rozwój kinematografii i polskiej w dwudziestoleciu międzywojennym	– wyjaśnia znaczenie terminów: awangarda,styl narodowy, katastrofizm,formizm,skamandryci, art déco, Awangarda Krakowska, – zna daty: powstania PKP (1926), powstania PLL LOT (1929) – identyfikuje postacie: Tadeusza Kotarbińskiego, Floriana Znanieckiego, Stefana Banacha, Hugona Steinhausa – wymienia architektów tworzących w okresie II Rzeczypospolitej i ich osiągnięcia – przedstawia nurty w polskiej literaturze oraz grupy poetyckie, jakie rozwinęły się w okresie dwudziestolecia międzywojennego
---------------------------------	---	---	---	--	--

			matematycznych		
9. II Rzeczpospolita na arenie międzynarodowej	• II Rzeczpospolita i jej sąsiedzi • Polska polityka zagraniczna • Układy w Rapallo i Locarno • Normalizacja stosunków z ZSRS i Niemcami • Rola II Rzeczypospolitej na arenie międzynarodowej	Uczeń: – zna datę układu polsko-francuskiego (II 1921) – identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego – wymienia sojusze, jakie zawarła Polska w dwudziestoleciu międzywojennym – wyjaśnia, które z nich miały stanowić gwarancję bezpieczeństwa II Rzeczypospolitej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: „korytarz”, polityka równowagi i „równych odległości” – zna daty: układu polsko-rumuńskiego (III 1921), traktatu polsko-radzieckiego o nieagresji (1932), polsko-niemieckiej deklaracji o niestosowaniu przemocy (1934) – identyfikuje postać Józefa Becka – omawia stosunek państw sąsiednich do II Rzeczypospolitej – charakteryzuje stosunki polsko-radzieckie i polsko-niemieckie w dwudziestoleciu międzywojennym	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Międzymorze – zna daty: układu w Rapallo (1922), układu w Locarno (1925) – przedstawia koncepcję Józefa Piłsudskiego dotyczącą prowadzenia polityki zagranicznej i przykłady jej realizacji – omawia ideę Międzymorza i wyjaśnia przyczyny jej niepowodzenia – wskazuje zagrożenia, jakie stwarzały dla Polski układy z Rapallo i Locarno – opisuje polską politykę zagraniczną w latach 30. XX w.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu wojna przewencyjna – wyjaśnia, jaki wpływ na pozycję międzynarodową Polski miały układy w Rapallo i Locarno – wyjaśnia, jaki wpływ na pozycję międzynarodową Polski miały polsko-radziecki traktat o nieagresji i polsko-niemiecka deklaracja o niestosowaniu przemocy

10. Polska w przeded niu II wojny światow ej	•Zajęcie Zaolzia •Niemieckie żądania wobec Polski •Sojusz z Wielką Brytanią i Francją •Pakt Ribbentrop–Mołotow	Uczeń: – zna daty: paktu Ribbentrop–Mołotow(23 VIII 1939), polsko-brytyjskiego sojuszu polityczno-wojskowego(25 VIII 1939) – wskazuje na mapie obszary, które na mocy paktu Ribbentrop–Mołotowmiały przypaść III Rzeszy i ZSRS – przedstawia żądania,jakie III Rzeszawysunęła wobec Polski w 1938 r. – wymienia postanowienia paktu Ribbentrop–Mołotow	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: eksterytorialność – zna daty: zajęcia Zaolzia przez Polskę (2 X 1938), polsko–brytyjskich gwarancji pomocy w razie atakuNiemiec (IV 1939), wypowiedzenia przez Niemcy deklaracji o niestosowaniu przemocy z Polską (IV 1939) – identyfikuje postacie: Joachima von Ribbentropa, Wiaczesława Mołotowa, Józefa Becka – wskazuje na mapie Zaolzie, tzw. „korytarz” – omawia postawę władz II Rzeczypospolitej wobec żądań niemieckich – wyjaśnia, jakie znaczenie dla Polski miało zawarcie paktu Ribbentrop–Mołotow	Uczeń: – zna daty: przedstawienia a po raz pierwszy propozycji tzw. ostatecznego uregulowania spraw spornych między Polską a Niemcami (X 1938), przedstawieni a po raz ostatni propozycji tzw. ostatecznego uregulowania spraw spornych między Polską a Niemcami (III 1939), przemówienia sejmowego Józefa Becka (5 V 1939) – wyjaśnia, w jakich okolicznościach nastąpiło włączenie Zaolzia do II Rzeczypospolitej – wyjaśnia, jakie cele przyświecały polityce	Uczeń: – przedstawia przyczyny konfliktu polsko-czechosłowackiego o Zaolzie – charakteryzuje relacje polsko-brytyjskie i polsko-francuskie w przededniu II wojny światowej – wyjaśnia, jaki wpływ miały brytyjskiej francuskie gwarancjedla Polski na politykę Adolfa Hitlera
---	---	---	--	--	---

				zagranicznej Wielkiej Brytanii i Francji wobec Polski w 1939 r. – przedstawia okoliczności zawarcia paktu Ribbentrop– –Mołotow	
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU VII					

**Indywidualne dostosowanie wymagań z przedmiotu historia dla uczniów z diagnozą
dysleksja rozwojowa**

Objawy zaburzeń:

- trudności z zapamiętywaniem nazw historycznych,
- trudności z czytaniem i rysowaniem map historycznych
- trudności z orientacją w przestrzeni (wskazywanie kierunków na mapie i w przestrzeni)
- problemy z organizacją przestrzenną schematów i rysunków

Formy, metody, sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- brać pod uwagę trudności z zapamiętywaniem nazw,
- podczas odpowiedzi ustnych wspomagać, dawać więcej czasu na przypomnienie, wydobyć z pamięci nazw, terminów, naprowadzać,
- częściej powtarzać i utrwaląć materiał,
- podczas procesu uczenia stosować schematy (mapy myśli) i techniki skojarzeniowe ułatwiające zapamiętywanie,
- wprowadzać w nauczaniu metody aktywne, angażujące jak najwięcej zmysłów (ruch, dotyk, wzrok, słuch), używać wielu pomocy dydaktycznych, urozmaicać proces nauczania
- zróżnicować formy sprawdzania wiadomości i umiejętności tak, by ograniczyć ocenianie na podstawie pisemnych odpowiedzi ucznia,

- przeprowadzać sprawdziany ustne z ławki, niekiedy nawet odpytywać indywidualnie

Wymagania edukacyjne dla uczniów z dysleksją, dysgrafią, dysortografią zostały dostosowane do zaleceń zawartych w opiniach psychologiczno-pedagogicznych przygotowanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną.

1. Wydłużenie czasu pracy przy wykonywaniu zadań sprawdzających wiadomości i umiejętności oraz konsekwentne wymaganie, by uczeń sprawdził pracę pisemną przed oddaniem do oceny.
2. Sprawdzenie czy uczeń zrozumiał polecenie, w razie potrzeby naprowadzenie na właściwy tok myślenia, zachęcenie do pracy i kontrolowanie jej wykonywania.
- Na końcową ocenę prac pisemnych nie mają wpływu występujące błędy ortograficzne, niedoskonałości stylistyczne, interpunkcyjne, jakość pisma – jego strona graficzna, kłopoty z mieszczaniem się w liniaturze. Jednocześnie motywowanie uczniów do większej dbałości o stronę graficzną i estetyczną pisma oraz docenianie ich wysiłków i starań w tym zakresie. Uczeń może sam przeczytać nauczycielowi trudne do odczytania fragmenty pracy pisemnej
4. O ocenie pracy decyduje jej zawartość merytoryczna.
5. Uczeń może wielokrotnie poprawiać pracę pisemną w sposób pisemny lub ustny poza klasą.
6. Materiał przeznaczony do poprawy może być podzielony na mniejsze partie. W trakcie odpowiedzi ustnej czas na odpowiedź może być wydłużony, w przypadku trudności nauczyciel stosuje pytania pomocnicze, naprowadzające na właściwy tok rozumowania.
7. Uczeń nie czyta tekstów głośno przy całej klasie.